

"ΛΕΥΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ,,

ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΚΡΗ

Μοσχοβολοῦν τὰ λούλουδα—τὰ γιασεμιά, τὰ γιούλια,
τὰ ρόδα τὰ πολύχρωμα, καὶ τὰ θλιμμένα κρίνα,—
καὶ τὰ χαρούμενα πουλιά στ' ἀνθόκλαδα κρυμμένα
μ' ἓνα σκοπὸν ἁρμονικὸ τῆ φύσι κελαϊδοῦνε,
καὶ χαίρουν τὴν ἄνοιξιν ποῦ γύρω τῶν ἀπλώνει
λογιῶ λογιῶ τὴν ὁμορφιά, λογιῶ λογιῶ τὴ χάριν.

Ἄχνό μου τριαντάφυλλο, δροσόλουστο, νωπό,
ἢ εὐωδιά σου τί ἔγινε ποῦ ἀνάλαφρα σκορποῦσες;
Πουλάκι μου ἀποδονόστομο ποῦ κρύβεις τὸ σκοπὸ
ὅπου μ' αὐτὸν τὴν ἄνοιξιν σὺ πρῶτο ἐδιαλαλοῦσες;

Ποῦ εἶνε ἡ τόση σου ὁμορφιά, κ' ἡ χάρις ἡ περισσή;
ζωὴ φωτοστεφάνωτη σ' ἀνάστημα καὶ χρῶμα;
κ' ἡ νιότη σου ἢ ἀφρόντιστη ποῦ κρύβεται ἢ χρυσῆ;
— Στὸ χῶμα! —

"Ὅλα βαθειά, σωριάστῃκαν στὸ χῶμα
ζωὴ καὶ νιότη—κρίνα μαραμμένα—
λάμπη, ὁμορφιά, καρδιά, λαχτάρα, χρῶμα,
ἀτίμητη, ἡλιοστάλαχτη παρθένα
στὸ χῶμα ἔπεσε, στὸ χῶμα . . .

Δέτε, εἶν' τὸ στεφάνι ποῦ φορεῖ
στὰ ξέπλεκα μαλλάκια τῆς, τοῦ γάμου;
ὄϊμένα τὸ στεφάνι εἶνε βαρὺ
καὶ θὰ χαθῆ μαζί τῆς ἐκεῖ χάμου.

Μαζί τῆς . . . — Μὲ τὴν ἄσπρη φορεσιά,
μαζί μὲ τὴν ἀγνότη τοῦ μετώπου,
μαζί μὲ τὴν ἀκίνητη καρδιά,
μὲ τὴν κερένιαν ὄψη τοῦ προσώπου,

Μὲ τόσα ποῦ ὄνειρεύτηκεν ἀγνὰ
ὄνειράτα, σὰν ἄγγελος κ' ἐκείνη,
μ' ἀτάραχα ματάκια γαλανὰ
ποῦ δειχνανε οὐράνια καλωσύνη.—

Μαζί μ' αὐτὰ κ' ἐκεῖνο θὰ χαθῆ
τάταϊριαστό στεφάνι ἐκεῖ κάτω,
στολιζοντας τὴν κόρη τὴν ξανθὴ
στὴ νύχτα τὴ μεγάλη τοῦ θανάτου.

Μὴν κελαδῆτε ἀλόγιαστα πουλιά,
τὴν εὐωδιά μὴ χύνετε λουλουδία,
ὦ μὴν ἀνθίζης πλέον πασχάλια,
ὦ φύγετε ἀπ' τὰ στόματα τραγοῦδια,
Ἄνθη, Πουλιά, δὲ βρῖσκειται μαζί σας
ἢ ἀδελφῆ σας.

M. A. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΑΤΤΙΚΑ ΕΠΙΤΑΦΙΑ ΑΝΑΓΛΥΦΑ¹

Γαλήνη καὶ ἡρεμία εἶνε τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν
ἐπιτυμβίων ἀττικῶν μνημείων. Ὅχι βίαιαι κινήσεις,
ὄχι σπαραγμός. Ἡ νεκρὰ παρίσταται συνήθως,
ἀλλ' ὄχι καὶ πάντοτε, καθημένη. Τοῦτο δύναται νὰ
θεωρηθῆ βέβαιον σήμερον, ἐν ᾧ ἄλλοτε πολλὰ
ὑπῆρχον ἀμφιβολίαι περὶ τοῦ ζητήματος, ἀν ὁ κα-
θημένος εἶνε ὁ νεκρός. Ἡρεμοὶ δὲ προσέρχονται πρὸς
τὸν νεκρὸν ἢ περιίστανται αὐτὸν ἢ δεξιούονται οἱ
οἰκετοί. Ἡ πτέρυξ τοῦ περιπταμένου θανάτου μό-
λις ποὺ ἐπιρρίπτει τὴν σκιάν αὐτῆς ἐπὶ τὰς τοιαύτας
γλυκείας οἰκογενειακὰς σκηνάς. Σπάνια δὲ εἶνε αἱ
περιστάσεις καθ' ἃς ταρασσεται ἡ γλυπτικὴ ἡρεμία
ὑπὸ γραφικῆς κινήσεως, καὶ αἱ ἐπιτάφιοι εἰκόνες
προσλαμβάνουσι χαρακτῆρα αὐτόχρημα τραγικὸν
χωρὶς νὰ συγκινῶσι διὰ τοῦτο περισσότερον τῶν ἡρέ-
μων ἐκείνων καὶ ἀληθῶς κλασικῶν στηλῶν, ὅπου
καὶ αὐτὴ ἡ θλίψις ἔχει τὸ σύμμετρον ἐκεῖνο καὶ εὐ-
κοσμον τὸ ἀποτελοῦν οὐ μόνον τὴν χαρακτηριστικὴν
ιδιότητα, ἀλλὰ καὶ τὸ κυριώτατον θέλημα τῶν
κόσμου τῆς ἐκκρίτου ἀρχαιότητος. Τοιαῦται πολυ-
κίνητοι σκηναί, ἐν αἷς ἐκτυλίσσεται ἐπὶ τῶν ἐπιτυμ-
βίων στηλῶν τὸ πάθος μᾶλλον ἀντὶ τοῦ συνήθως
ἐπιδικωμένου κάλλους εἶνε αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν
θάνατον λεχωίδων καὶ ναυαγῶν. Εἶνε ἀληθῶς τρα-
γικὴ ἡ περιπέτεια τῆς νεαρᾶς γυναικός, δι' ἣν μετα-
βάλλεται εἰς κρᾶθβατον θανάτου ἡ κλίνη ἐφ' ἧς
ἠκούσθη πρὸ μικροῦ μόλις ἡ πρώτη ἐκείνη κραυγὴ
ἢ ἀγγελία εἰς τὸν οἶκον, ὅτι εἶδε τὸ φῶς τοῦ κό-
σμου ὃν νεαρόν, ὅπερ ἔμελλε, φεῦ, νὰ φαιρέσῃ τὴν
ζωὴν ἐκείνης ἧτις ἔδωκεν εἰς αὐτὸ τὴν ὑπαρξιν.
Ὅχι ἦττον πολυώδυνος εἶνε ἡ τελευταία ὥρα τοῦ
θνήσκοντος ἐν τῇ μοιραίᾳ πάλη κατὰ τῶν μαινομέ-
νων κυμάτων μακρὰν τῶν οἰκειῶν καὶ τοῦ οἴκου
καὶ μὴ εὐρίσκοντος τάφον ὑπὸ τὴν ἐλαφρὰν πά-
τριον γῆνα, ἀλλ' ἀποτυμπανισθέντος ἀλιπλάγκτου
ἐπὶ τῶν ἀτερμόνων, ὑγρῶν κελεύθων τοῦ πελάγους.
Πρὸ τοιούτων συμφορῶν ἐξωγκοῦτο ἡ καρδιά, καὶ
ἡ θλίψις προσελάμβανε διαστάσεις ἀσύμμετρος,
ἐκδηλουμένας δι' ἰδίων ὅλως ἐπιτυμβίων παραστά-
σεων, αἵτινες ἐπετίθεντο ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς προώρας
θανούσης τλήμωνος μητρός, ἐπὶ τοῦ κενοταφίου τοῦ
ἀτυχοῦς ναυαγοῦ.

Πόσον δὲ διάφοροι τῶν τοιούτων σπανίων γρα-
φικῶν καὶ πολυκινήτων σκηνῶν εἶνε αἱ ἀπλαῖ, ἀλλὰ
περικαλλεῖς στήλαι τῶν ἀττικῶν νεκροταφείων
δύναται νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῶν διαφορῶν ἐν-
ταυθ' ἀποτυπουμένων δειγμάτων, ὧν τινὰ μὲν ἐλή-
ρθησαν ἐκ τῶν ἤδη ἐκδεδωμένων πινάκων τῆς βιεν-
ναίας ἀκαδημίας, τινὰ δὲ ἀνήκουσιν εἰς σειρὰς ἐκ
τῶν κατόπιν δημοσιευθησομένων.

Ἐν τῇ στήλῃ τῆς Ἀριστύλλης² παρίσταται γυνὴ
καθημένη ἐπὶ δίφρου, ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ
καὶ στηρίζουσα τοὺς πόδας ἐπὶ ὑποποδίου. Φέρει

¹ Τέλος ἴδε σελ. 293.² Ἰδ. ἀνωτέρω Ἐστίας σ. 296.